

CURIOSITATS DE CATALUNYA

(setmanal)

Redacció i Administració:
Barcelona. - Riera Alta, 61

P R E U :

Número corrent	20 cèntims.
Número atrassat	30 »
Subscripció anual	10 pessetes.

S U M A R I

Important, pàg. 2. - D'actualitat, pàg. 3. -
Aforismes i proverbis, pàg. 6. - Nostra
premsa, pàg. 7. - Corrandes, pàg. 8. - Fets
històrics, pàg. 9. - Aforismes i proverbis,
pàg. 12. - Antologia poètica, pàg. 13. - El
Teatre Català, pàg. 14. - Aforismes i pro-
verbis, pàg. 18. - Santuari de Nostra Do-
na de Bellmunt, pàg. 19. - Tradicions ca-
talanès, pàg. 23. - Index, pàg. 25.

Important:

Tothom està convençut, i arreu es propaga, que el setmanal

Curiositats de Catalunya,

pel seu contingut, pel nombre de les seves pàgines i il·lustracions, pel bon paper en què està imprès, etc., no pot ésser venut a 20 cèntims número: és veritat.

Per això, recollint aquesta opinió i atenent la voluntat dels 10.000 lectors que actualment té

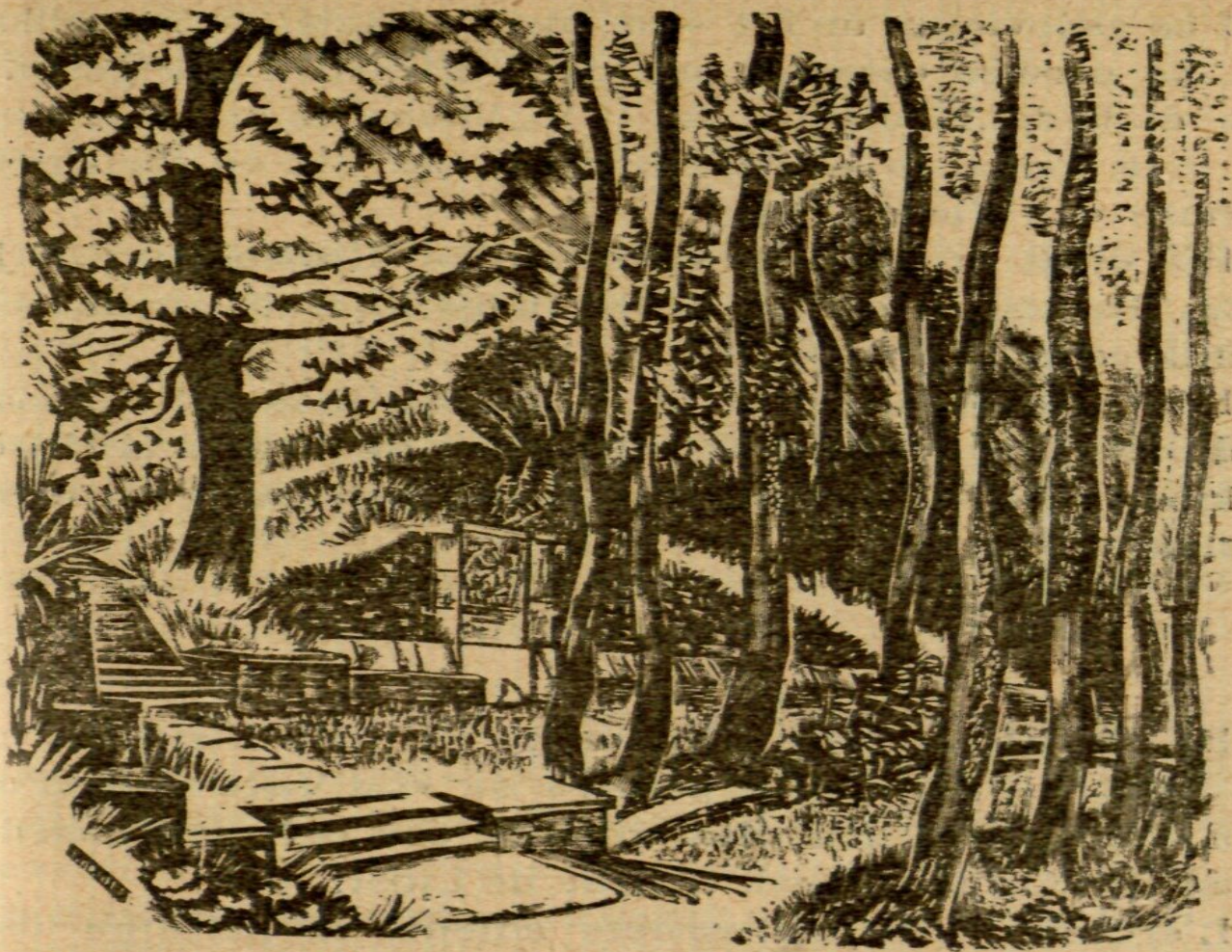
Curiositats de Catalunya

en tota la terra catalana, fa avinent que des del proper número 27, corresponent al dia 4 de juliol, el preu de

Curiositats de Catalunya

serà el de 25 cèntims.

Ara bé: no variarà l'import de la subscripció que seguirà essent el mateix de 10 pessetes anuals, i 5 pessetes per a l'actual mig any.

La Font de l'Oreneta, de Viladrau, tal com ha estat adaptada per Joan Mirambell, amb l'estela de l'escultor Rebull al fons.

(Boix de Josep Obiols).

D'ACTUALITAT

Monuments en el paisatge català

*Dedicat als que han intervingut a l'e-
recció dels monuments a Viladrau i Sant
Joan de les Abadesses.*

LA força expansiva de la ràdio en la vida ciutadana és ja prou coneguda per glosar-la. Com un art subtil, les ones misterioses porten a les llars més apartades tot el bagatge dinàmic que s'aixopluga a la ciutat, fent-les gaudir de tota l'esplendorositat que cobegen els homes que treballen per la Nació Catalana.

I ha esdevingut un fet —un succés màgic, diríem millor— que ha permès escriure una data, un home i una gesta. La data és la del 28 d'agost del 1935, l'home és en Joan Alavedra i la gesta és el descobriment del lloc on Maragall va escriure «La Vaca Cega».

Ha estat la primera emissora de Catalunya E.A.J. 1 Ràdio Barcelona qui ha portat a les contrades catalanes la susdita nova...

I la data, l'home i el fet, i l'antena de la ràdio passaran esculpides en lletres d'or i filagarses de llorer a la Història Folklòrica de Catalunya, fent brollar espirituals records als catalans del futur.

* * *

El dia 21 de maig d'enguany, En Joan Alavedra, en el seu «Fet del dia», ens parlava de «La Vaca Cega», d'En Joan Maragall, i dos dies després ens deia quelcom de la «Font de l'Oreneta» amb Guerau de Liost.

L'erecció d'uns monuments adients al paisatge de la qual idea n'ha estat portantveu l'Alavedra, s'ha realitzat.

A Viladrau, a la «Font de l'Oreneta», el dia 23 de juny d'enguany, l'Honorable Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, senyor Gassol, inaugurarà l'estela i la figura al·legòrica del poeta Bofill i Mates (a) «Guerau de Liost», degut a l'escultor Joan Rebull i per iniciativa del publicista Joan Manén, del periòdic barceloní «El Matí».

La «Font de l'Oreneta» era la preferida del poeta del Montseny; quan venia de cacera, Bofill i Mates hi descansava...

—Quan mori —deia— vull ésser enterrat aquí. Poseu-m'hi un díctic d'En Carner.

Però Bofill i Mates no ha vist complert el seu desig. S'ha preferit que la font servi l'ombra vagarosa de l'ardit i andarega caçador i que en els capvespres d'estiu, quan el sol s'amaga esmorteït darrera el Montseny i quan les carrinclones aus xisclant com daines esporugides o enjogassades volin i revoln damunt de la font, es sentin els versos del poeta com si a pas feixuc anés de la font a casa seva passant per la dreuera...

I en el decurs dels anys la «Font de l'Oreneta» esdevin-

drà lloc de romiatge pels catalans que aniran a retre homenatge al poeta del Montseny...

* * *

Joan Alavedra és un amant de la natura, però no ens digué tota la veritat quan en parlava.

Quan l'any passat ens parlava del Martinet, ell duia la visió d'En Maragall dintre el cor. El xaragall de poesia pirinenca prenia mortalla de realitat. Ell ens parlava de les vaques i de l'aigua de neu, però ens lliurava l'epopeia de la «Font del Cubilà».

Havíem oblidat — cal dir-ho — el seu «Fet del dia» del 28 d'agost de 1935, però ens ho recordà en el que llegí el 21 de maig d'enguany.

El fet concret és el següent: hom creia que l'immortal Joan Maragall havia escrit la poesia «La Vaca Cega» a Senillers, pel que havia dit Josep Pijoan, però, gràcies a l'Alavedra s'ha sabut que fou escrita a Sant Joan de les Abadesses, a la casa d'un cosí seu, després d'haver vist a la «Font del Cubilà», als afores de la vila, camí de Camprodón, una vaca cega que anava a beure aigua.

Com ho sapigué Alavedra?...; és difícil posar-nos dintre la intimitat professional de l'escriptor, però deuria ésser el treball compilat, la recerca verament històrica, les paraules soltes que brollen a voltes pels indrets adients als llocs, i les manifestacions de la senyora Clara Noble, vídua de Maragall, en sa casa de Sant Gervasi.

I Maragall en «La Vaca Cega» no ens lliura paisatge ni impressió íntima; ens descriu, amb una senzillesa admirable, amb el domini d'un sext sentit d'observació al qual s'hi ajunta el domini de la rima, el que feia aquella vaca, que ha esdevingut immortal com el seu poeta, gràcies a la ploma del cantaire de la terra de *Les Quatre Barres*...

Algú ha parlat d'un paral·lel entre Rudyard Kipling i Joan Maragall, però aquest paral·lel seria força inaccessible: el poeta anglo-hindú és el cantaire de la jungla i el poeta català ho és del Pirineu. Quan davalla al pla, Maragall escriu «La Vaca Cega», que tampoc és una epopeia de les terres baixes, sinó un aiguafort on dibuixa el mal que ha fet l'home amb un cop de roc, la desgràcia de la vaca amb l'altre ull

entelat i, finalment, la tristor de la bèstia que viu sola en un món de tenebres...

I Maragall, com després féu Kipling, també dominà la prosa. Coneixeu la conversa de «La Campana i el Parallamps»?... i ses traduccions?... i la compilació poètica «Enllà» que en 1910 l'hi valgué el premi Fastenrath?

No ens estendrem més. Direm tan sols que la campanya per a l'erecció del monument s'inicià amb entusiasme: el manifest que el senyor Joan Danés, de Sant Joan de les Abadesses, va llençar als santjoanencs, i els treballs del «Foment de Cultura» d'aquella localitat, després del 28 d'agost del 1935, han donat com a resultat que l'Honorable Conseller de la Generalitat de Catalunya, senyor Ventura Gassol, s'interessí pel projecte del monument a Sant Joan de les Abadesses i sabem que l'escultor Manuel Huguet serà l'encarregat d'esculpir «La Vaca Cega».

* * *

S'ha erigit el monument al poeta del Montseny; ara s'erigirà el monument al poeta del Pirineu... Ha començat la croada de la renaixença folklòrica de la Nació Catalana, folklòrica i històrica a la vegada, perquè vénen tan lligats el Pirineu i el Montseny a la Història de Catalunya!... són tan patriòtes les poesies d'En Maragall i d'En Bofill i Mates!... Sols cal seguir-la fins on calgui, aquesta renaixença, per tal de bastir una espiritualitat gran i forta que sigui la pàgina ferma de la petjada victoriosa dels catalans d'ara...

RAMON BOTEY I OROBITG.
(De «Amics del Folklore de Catalunya»).

AFORISMES I PROVERBIS

Viatge d'home peresós, per un pas en dóna dos.

Pescador de canya, perd més que no guanya.

Pescador de canya i moliner de vent,
no han de menester notari per fer testament.

CATALONIA

REVISTA LITERARIA SETMANAL

BARCELONA, 11 D'AGOST DE 1906

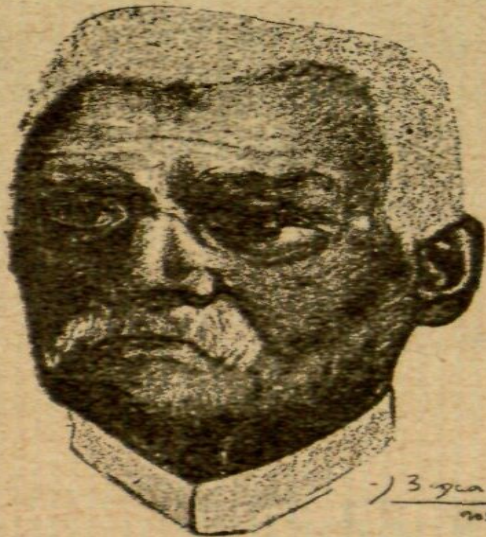
Suscripció, per tot arreu: mig any, 250 ptes.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de la Universitat, núm. 47, baixos

Nº 3 | 10 cts.

NOSTRES HISTORIADORS

(Dibuix de Joaquim Brosca)

JOSEPH BRUNET Y BELLET

CATALONIA-honra avuy la memoria d'aquesta gran personalitat, y personalitat única, en la literatura catalana. L'home de lletres al·legria a produir en català les seves obres ja vol voluntat, amor a la patria, més aques-

ta voluntat y aquest amor patri, pugem extraordinàriament de punt quan se tracta de produir obres de caracter científich tant particular com les que produhi lo benemerit Brunet y Bellet.

Veus aquí'l motiu principal perquè la mort d'en Brunet y Bellet ha passat casi desapercebuda a nostre poble, ocorreguda fa poch més d'un any sença que se li haja dedicat una sola vetllada ni un estudi, ni un article aciençat, puig solament sigué anunciada com s'anuncia la desaparició d'un vete-y-fils de la plaça de Santa Maria per aquesta premsa encarregada d'il·lustrar al públich, tutora que ignora les nobles obres d'un literat eminent y esbrina les trapaceries dels malfactors, com si d'aquests hagués d'apendre'l poble que llegeix.

La vida d'en Brunet y Bellet es una de les més aprofitades y més catalanes que s'han produhit a Catalunya. Son caracter de català pràctich y actiu apunta primer que tot Nat lo 25 de Març de l'any 1818, estudià les ciencias físich-químiques y llengües en les aules de l'antiga Junta de Comerç, havent obtingut sempre les millors notes y alguns premis. També estudià humanitats al Seminari Conciliar. Se dedicà al comerç començant la seva carrera montant una petita filatura de cotó, f bricant també vetes y fils retorts, per quins productes obtingué primers premis en les Exposicions dels anys 1842 y 1851.

Després montà la primera industria mecànica a Catalunya de teixits de fil de ll, acreditantla en primera línea, no sols a tot Espanya, sinó també a les seves ex-colònies, puig sos articles han sigut y son preferits a tots los seus similars.

Se retirà del negoci quan tenia uns 60 anys per dedicarse més fermament als estudis històrichs y arqueològichs y per formar una

Nostra Premsa

«CATALONIA»

i III

LA revista que anem a ressenyar no té res a veure amb les del mateix títol que hem descrit anteriorment. Començà a publicar-se el dia 28 de juliol de 1906. Constava de 8 pàgines a dues columnes, tamany 19 x 27,5 cm. En cada número donava 16 pàgines de fulletó, formant la "Biblioteca Catalònia".

La redacció i administració estaven installades en la

Ronda Universitat, 47 i l'estampava la "Tipografia Catalana". La subscripció valia 2'50 ptes. el semestre i el número solt, 10 cèntims.

Era director de "Catalònia", En "Josep Aladern" i hi col·laboraven Plàcid Vidal, E. Guanyavents, Xavier Viura, J. Puig i Ferreter, i altres.

Varen publicar-se 22 números de "Catalònia", el darrer dels quals portava data del 28 de desembre del mateix any 1906. Aquest setmanari va ésser continuació del periòdic "Occitània", fundat el gener de 1905 i també dirigit per "Josep Aladern", pseudònim de l'escriptor Cosme Vidal.

JOAN TORRENT.

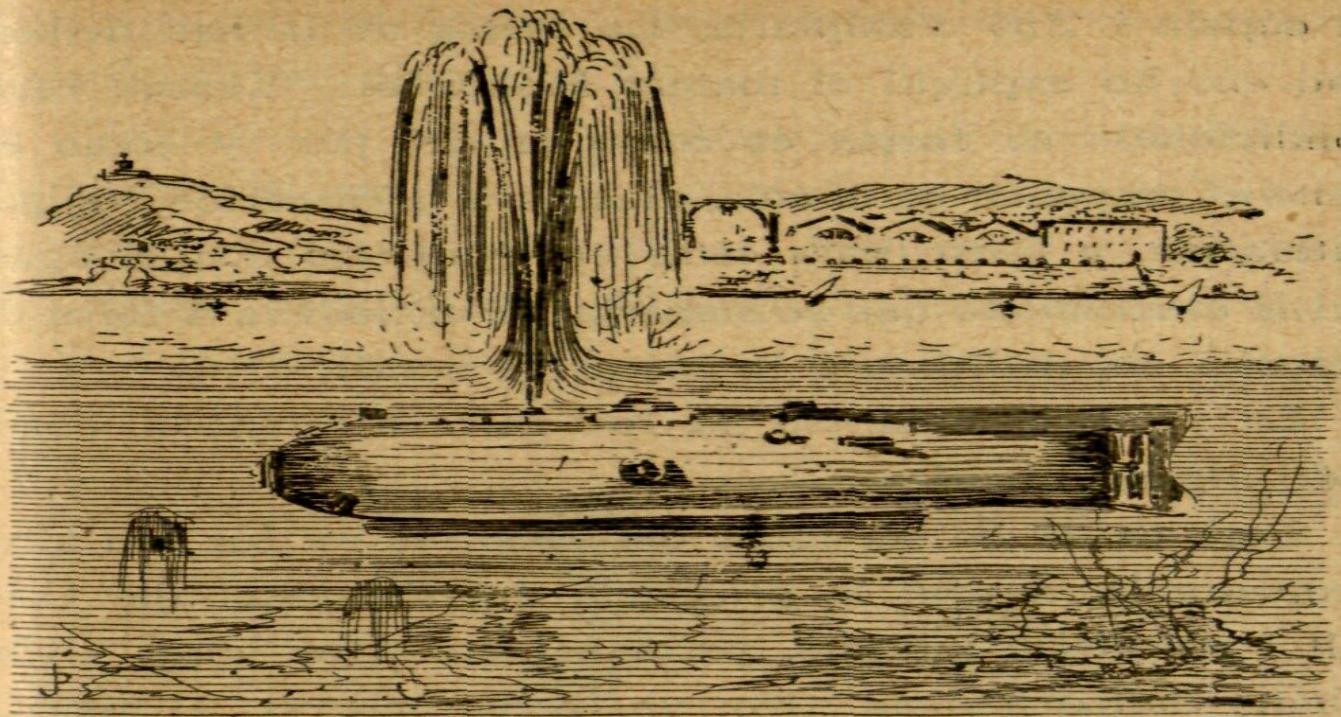

CORRANDES

La fulla de l'olivera
n'és amarga com un fel;
l'amor de les donzelletes
n'és més dolça que la mel.

Una guatlla n'he sentida
no molt lluny de per aquí;
jo no sé si és guatlla o griva,
o l'amor que em fa patir.

D'aquí enfora veig lluir
les pedres a la riera;
jo em pensava que era el sol,
i era l'amoreta meva.

El segon «Ictíneo» efectuant proves amb el canó de coberta al moll de Barcelona.

FETS HISTORICS

L'«Ictíneo», primer submarí

Més d'una persona, en passejar-se pel port de Barcelona, per esplai, o llegint una revista gràfica, se'ls oferirà a la vista, junt amb els vaixells, submarins, carcasses de ferro que van pel fons del mar; vertadera meravella de la navegació. Segurament, si pregunteu qui fou l'inventor del submarí, us contestaran, mantes vegades, evasivament, ignorant que fou un català.

I ben català, fill de Figueres, era Narcís Monturiol, l'inventor del vaixell peix «Ictíneo». Orgullosa està Catalunya, de comptar-se la primera que veié submergir-se per les aigües del port de Barcelona, en 28 de juny del 1859, el precursor de l'actual submarí, o sia l'esmentat vaixell peix «Ictíneo».

Fou construïda dita nau, per Josep Missé i Castells en els tallers del carrer de la Concepció, núm. 17, de la Barceloneta; midia 7 metres de proa a popa, 3'50 de quilla a

la cúpula i 2'50 d'amplària. La forma de la nau deixem que ens ho expliqui el mateix Monturiol: "Tendrá estas condiciones: su forma es como la del pez, y como él, tiene el propulsor en la cola, alas para la dirección, vejigas natatorias, y lastre para estar en equilibrio con el agua, desde el momento que se sumerja". Funcionava a força de braços i era dedicada a la pesca del corall.

La primera immersió no fou gaire afortunada, doncs sofrí algunes avaries.

Però en 29 de setembre del 1860, es va fer una altra demostració, davant la presència del President del Consell i autoritats militars, permaneixent dues hores i vint minuts dintre l'aigua. No va poder menys, el general O'Donnell, després de tan magnífica prova, d'estrènyer la mà a Monturiol, i dir-li que així que el Rei, espòs de donya Isabel, tornés de la visita que feia a Montserrat, tindria gran satisfacció de comprovar i examinar personalment el gran invent nàutic. Aquest desig no pogué tindre confirmació.

En el referit dia es feren també proves de la "làmpara aquàtica" de Merdeu, i unes vegades amb provatures per la respiració interior, altres per la il·luminació, etc., es feren fins a 54 immersions dins el mar.

Heus aquí el sentit de la caricatura que publicà "El Pájaro Azul", en el seu número 22 de juny del 1861: es comprèn tot seguit, sols es llegeixi la inscripció que porta a sota. La intenció és graciosa, pròpia de l'enginy satíric contemporani.

Tota vegada que ja era realitat la idea que havia tingut Monturiol, del problema de la navegació submarina, es va trobar més animat per a construir un altre "Ictíneo" de més grans proporcions, i mogut per força motriu, que indubtablement tenia que donar millor rendiment.

En octubre del 1861, el Govern cridà a Monturiol, perquè escollís un arsenal militar, per a la construcció del nou vaixell, per compte de l'Estat, però com se li feren

determinades condicions i certes exigències, va renunciar la invitació del Govern.

Aleshores va fer-se una subscripció per recaptar cabals, que començà amb entusiasme, però de mica en mica es va refredar fins a paralitzar-se. Monturiol, en presència del fracàs, demanà apoi al general Dulce, el qual li fou un bon protector, fent-li portar una lletra per Altadill.

«Los accionistas del «Ictíneo» cobran el primer dividendo».

Aquest tornà a Barcelona amb vint mil duros que junt amb els recollits a dita ciutat sumaven 59.000 duros de capital que tingué la novella societat "Navegación Submarina", baix la raó social Monturiol, Font, Altadill y Cía.

Es començaren els treballs per a la construcció del nou submarí, i en el mes de setembre del 1864 a l'estar enllestits del tot, varen fer-hi una visita les autoritats, i en 2 d'octubre del mateix any, amb gran solemnitat, va ésser llançat a la mar.

El nou "Ictíneo" tenia 17 metres de proa a popa, 3'50 d'alçada i 3 d'amplària.

Els dies 22, 28 i 30 de desembre del 1865, va cridar força l'atenció del nombrós públic que es trobava al port de Barcelona, un soroll estrany, que es sentia a intervals, seguit d'una gran columna d'aigua que s'aixecava del mar a una altura de 10 metres. Eren els trets de canó que disparava l'"Ictíneo" submergit, i que foren els primers assaigs de l'ofensiva submarina.

Al tercer dia d'aquests experiments, es rebé una ordre del Govern, prohibint la repetició d'aitals proves.

En 22 d'octubre del 1867, l'"Ictíneo", va fer la primera excursió mogut a vapor, i a l'agost del 1868, estigué submergit vuit hores, amb dotze tripulants i foc a les calderes.

L'èxit dels experiments no pogué vèncer la desconfiança dels capitalistes, i vingueren incidents i desenganys, fins que s'esgotaren els diners de Monturiol i els de la societat esmentada, i desgràcia sobre pena, la justícia, al·legant que no havia estat pagada la tributació que marca la llei, com a explotació comercial, va embargar i subhastar com a ferro vell, l'"Ictíneo" que tantes suors i angoixes va causar a l'home honrat, treballador i patricí insigne que amb la seva ciència i el seu esforç va contribuir a l'esplendor de Catalunya.

J. C.

AFORISMES I PROVERBIS

Quan la fruita és prou madura, per ella mateixa cau.

Qui no s'ha de morir, l'aigua el cura.

El malalt qui és de vida, l'aigua li és medicina.

Recordant una visita

Dolça és l'ombra de les eures
que vigilen el vell mas,
i l'amaguen volent veure's
sempre amb ell en dolç solaç.

I el perfum de les violes,
—flor de terra, cel i vent,
ànima que t'agomboles
en el bres d'un sol ponent.

I el saltar de la ribera
—cant de mare al pobrissó
que té el cor ple de fallera
enreixat com un moixó.

Tot hi és dolç. I el cor me'n plora
de dolçor. Perquè el record
és ben viu; la dolça hora
del seu pas d'ahir ha mort.

Perquè torni enamora
tota ombra, riba i flor,
i en el cor de qui l'enyora
hi ha dolçor del pas d'un plor.

DELFI ESCOLÀ I FIGUEROLA.

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

(Del llibre "La plàcida riba").

El Teatre Català *

i III

GUIMERÀ I ELS SEUS CONTEMPORANIS.—TEATRE MODERN

MENTRE Pitarra era encara l'animador del Teatre Català, un novell Mestre en Gai Saber abandonava el torneig trobadoresc i es llançava al teatre. Era aquest el ja famós Angel Guimerà, qui el 28 d'abril del 1879 estrenava al Teatre Principal i davant un auditori format exclusivament per íntims, la seva primera tragèdia *Gala Placídia*. Fins el 20 d'octubre del 1883, Guimerà no donà cap més obra a l'escena; en aquesta data li fou estrenada la tragèdia *Judith de Welp*, al Principal de Canet de Mar, per un grup d'amics seus entre els quals s'hi comptaven Josep Ixart, el prestigiós crític, i Eduard Toda, l'actual restaurador de Poblet.

Fins el 1886, Guimerà no veié estrenar una obra seva directament en sessió pública. Fou aquesta, la tragèdia *Lo fill del rey*. A aquesta obra succeïren altres tragèdies, com el famós *Mar y Cel*, *Rey y Monjo*, *La Boja* i *L'ànima morta*.

Segueix una tongada durant la qual Guimerà sembla decantar-se al drama amb les obres *En Pólvora*, *Maria Rosa*, *La festa del blat*, *Mossèn Janot*, *La filla del mar*, *La pecadora* i altres, però després produí les noves tragèdies *Lo camí del sol*, *Andrònica* i *Indíbil i Mandoni*. Molt abans havia estrenat *Jesús de Natzareth* i la llegenda *Las monjas de Sant Ayman*. Retornat al drama, ens ofereix *La Miralta*, *L'Eloy*, *Jesús que torna*, *Sainet trist*, etc. Un altre dels aspectes de la seva producció és el teatre romàntic, del qual són belles mostres *Al cor de la nit* i, sobretot, *La reyna jove*.

Deliberadament hem deixat d'esmentar *Terra baixa*,

* Vegi's CURIOSITATS DE CATALUNYA, nùms. 23 i 24.

car mereix paràgraf apart pel fet d'haver estat la primera obra dramàtica catalana que ha merescut els honors de la traducció a llengües estranyes i, al mateix temps, la que a més idiomes ha estat traduïda. Ultra la traducció castellana, la qual fou estrenada abans que l'original, n'existeixen en francès, alemany, suec, rus, txec, sicilià, servi, vidiss, anglès, portuguès, italià i altres. També ha donat tema a dues òperes i ha estat filmada diverses vegades.

Un altre autor de primer rengle en la nostra dramàtica

El Teatre Principal a començos del segle XIX.

és Ignasi Iglésies, nat a la vida teatral l'any 1886 amb l'estrena, a Lleida, del drama *La força de l'orgull*. Més tard estrenà, a Sant Andreu de Palomar, *Els conscients*, *Joventut*, *Toc d'oració*, *Els extrems de la vida*, i altres. Posteriorment va estrenar, a Barcelona, *L'escorçó*, *Fructidor*, *La mare eterna*, *El cor del poble*, *Els vells*, *La festa dels ocells*, *Girassol*, *Les garces*, *Foc nou*, *Els emigrants* (a Terrassa), *La senyora Marieta*, *La nostra parla* i *La llar apagada* que fou la darrera que estrenà. El teatre de l'Iglésies, es distingeix per ésser teatre de tesi, tocant, preferentment, temes socials.

Ens toca ara parlar de Santiago Rossinyol, qui des de l'estrena del monòleg *L'home de l'orga*, l'any 1890, ha

donat a l'escena una seixantena d'obres entre les quals cal destacar, pel seu intens dramatisme, *La Mare*, *L'Hèroe*, *El pati plau*, etc. Entre les obres satíriques i humorístiques que ens ha llegat aquest autor, són dignes d'esment *Els savis de Vilatrista*, *L'auca del senyor Esteve*, *El bon policia* i els seus nombrosos monòlegs i sainets en un acte.

L'octogenari poeta Apelles Mestres, s'ha distingit en el teatre per les seves marines i obres poemàtiques com *La nit al bosc*, *L'avi*, *Gaziel*, *Sirena*, *La barca dels afligits*, *Justícia*, *Nit de Reis*, etc. També és d'ell el drama en tres actes *Els faritzeus*.

Ambrosi Carrion ha volgut introduir la tragèdia d'estil clàssic amb les seves obres *El fill de Crist*, *La miraculosa*, *Cap de Flames*, *Pirateria*, *Fedra* i altres. Són també força reeixits els seus drames d'ambient modern, com *El fogueral* i *L'ombra*.

Joan Puig i Ferrer, el vigorós novel·lista, ha triomfat en el teatre amb *La dama enamorada*, *La dama de l'amor feréstec*, *El gran Aleix*, etc. Té per estrenar el drama *Anna darrera la cortina*.

Josep-Maria de Segarra és autor de bon nombre de poemes escènics. Recordarem *Dijous Sant*, *El foc de les ginesteres*, *L'estudiant i la pubilla*, *Les llàgrimes d'Angelina*, *L'hostal de la Glòria*, *La corona d'espines* i el seu recent èxit *La cançó de la filla del marxant*.

Josep Pous i Pagès ens ha donat *L'endemà de bodes*, *Papallones*, *La mel i les vespes*, *Senyora àvia vol marit*, etc.

De Pompeu Creuet són, entre altres, *Flors i violes* i *El ram d'olivera*.

Joaquim Montero és l'introduïdor a Catalunya del gènere astracanesc. Vegeu les seves obres *El truc del senyor Banyuls*, *La penya Roca o la colònia de l'Ampolla*, *Marxa Nupcial*, *Nyigui-nyogui*, *Un miracle a Barcelona*, *o la qüestió és passar l'estona*, etc.

L'esperit inquiet d'Enric Lluelles ha produït *El preu de l'or*, *Parelles al vol*, *Marionetes*, *Les indecises*, *El neguit de les ombres*, etc.

També el veterà teatròfil Lluís Millà ha produït obres

tan excel·lents com *La meva mare* i *El secret d'un crim*, o tan exquisides com *La capseta dels petons*. El qual l'hi ha donat, però, més nom, són els seus innombrables monòlegs.

Alfons Roure, fill de l'iniciador del nostre teatre, Conrat, s'ha destacat en la producció de sainets d'ambient popular barceloní, com *La reina del mercat*, *La florista de la Rambla*, *La Perla de la Virreina* i *La maca dels encants*.

Un altre saineter, pulcríssim en el llenguatge i en la tècnica, és Avelí Artís, autor de *Les noies enamorades* i *Els tres pretendents d'Antònia*. Quan s'ha volgut dedicar a l'alta comèdia ens ha donat obres tan pulcres com *Quina llàstima de xicot!*, *Els cinc sentits* i *El camí desconegut*.

Juli Vallmitjana s'ha distingit per les seves obres d'ambient gitanesc o de gent de mal viure, com *La mala vida*, *Els zin-calós*, *A l'ombra de Montjuïc*, *La bruixa blava*, etc.

Ventura Gassol, el polític, ha produït *La Dolorosa* i *La Cançó del vell Cabrés*. Són obres poemàtiques.

Josep-Maria Folch i Torres és l'iniciador del teatre per a infants. Ha produït *La Ventafocs*, *La Rosabel de les trenes d'or*, *L'auca d'en Patufet*, *La rondalla del miracle*, *La xinella preciosa*, *Una vegada era un pastor...*, i moltes altres.

El malaguanyat Miquel Poal Aregall produí *El xicot tímid*, *L'amor vigila*, *La gloriosa*, *Les verges caigudes*, *Els jocs de Cupidó*, i l'obra pòstuma, *El perill del divorci*.

Entre els autors més moderns hi ha Lluís Elies, amb *Madame*; Carme Montoriol, amb *L'huracà* i *L'abisme*, obres altament atrevides; Agustí Collado, amb *Mariàngela* i *La Bohèmia trista*; J. F. Vidal Jové, amb *La senyoreta Oest* i *Mercuri i els metges*; Josep Navarro Costabella, autor de *Samuel*, *Victor Daura* i *Immaculada*; Jaume Rosquelles i Alessan, amb *El neguit de la sang*, *Encegament* i *Guillem de Cabestany*; Joan Oliver, amb *Cataclisme*; Martí de Riquer, amb *Spinoza i els gentils* i *El triomf de la fonètica*; Carles Alvarez i Gilarran, amb *Cara i creu*, *Una història del vuit-cents* i *Glòria*; Lluís Masriera, qui

ha escrit unes obres especials per a un auditori seleccionat, entre les quals citarem *Els vitralls de Santa Rita* i *Les gàrgoles de la Seu*; J. Roig Guivernau, autor de *Una noia segle XX*, i J. M. Miquel i Vergés, autor de *L'altra veritat*.

Moltíssims autors manquen encara a la llista, però com que el que ens havíem proposat era solament de donar a conèixer el Teatre Català, des del seu origen, en una forma resumida i en línies generals, donem per acabada la nostra tasca.

GABRIEL NOGUÉS PAHÍ.

AFORISMES I PROVERBIS

Sies pietós quan seràs poderós.

Feu plers a bèsties, i us pagaran a cosses.

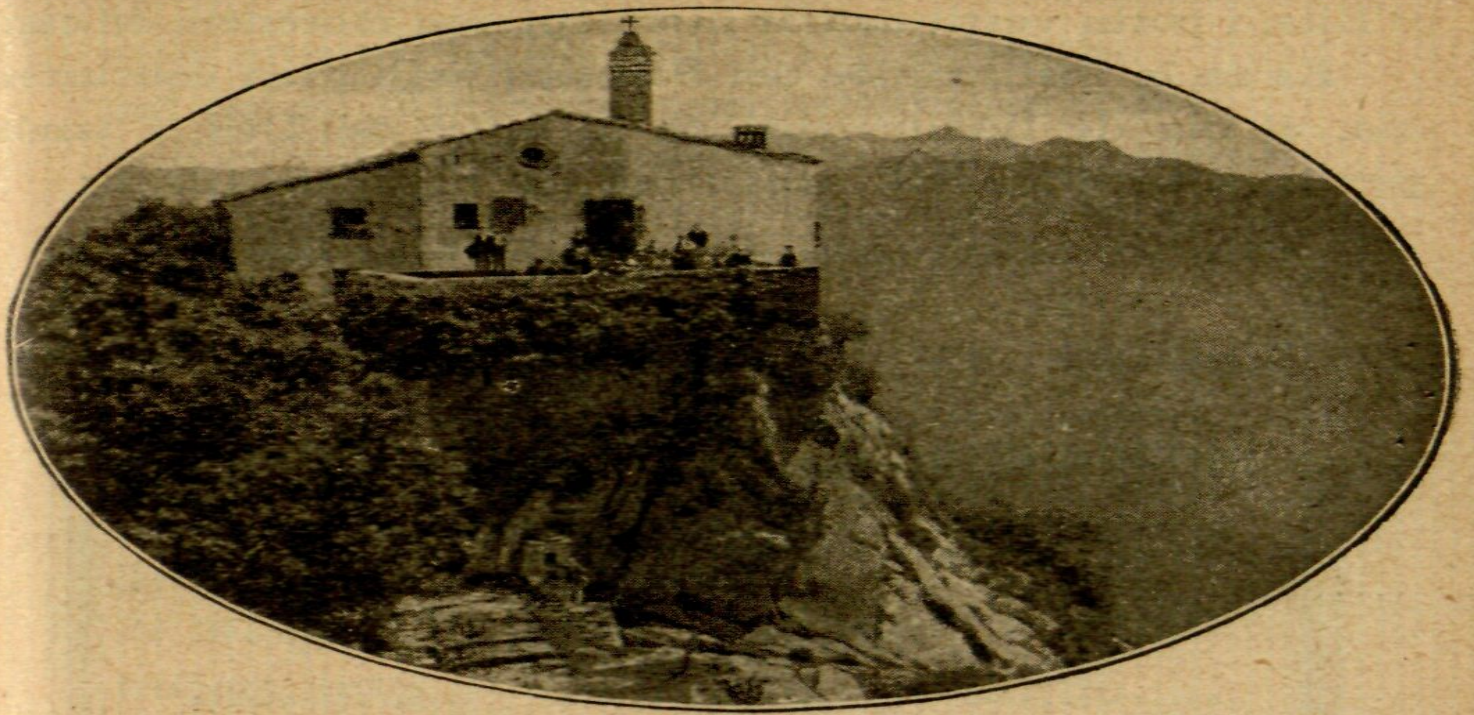
Qui pledeja, malalteja.

Home qui pledeja, pobre segur.

Plet llarg, buida la bossa.

En plet clar, ni un advocat; en dubtós, ni un ni dos.

A qui no et pot ajudar, no vulguis tos mals comunicar.

Santuari de Nostra Dona de Bellmunt

A cinc quilòmetres del poble de Sant Pere de Torelló, hi ha una muntanya molt rosta que té reconades força pintoresques, i al seu cimall es venera l'ermita o Santuari de Nostra Dona de Bellmunt, situada a 1.150 metres d'altitud.

L'ermita de Bellmunt, primerament era anomenada de *Les Alades*, perquè, segons conta el P. Camós, uns dotze o quinze dies abans de l'Assumpció de la Mare de Déu, hi anaven moltes formigues de les que volen, dites també alades, les quals totes moriren en ésser prop d'aquest Santuari.

La imatge de Nostra Senyora de Bellmunt és de marbre i està sentada en un soli de la mateixa matèria; el mantell és del color de la pedra; la toca daurada; a la mà dreta té un pom daurat, que sembla l'ofereix al seu Fill, el qual té sentat al costat esquerre, i aguanta un pomet amb la mà esquerra, i la dreta la presenta davant del pit de la seva Mare, que sembla sostinguda per la mà

d'Ella, i porta vestit daurat i tots dos són morenets de cara.

Es fa la festa major del Santuari amb gran concurrència, el dia de l'Anunciació de la Mare de Déu, i també per la seva Nativitat, cantant-se els següents Goigs:

**GOIGS EN
DE
PRODIGIOSA
NOSTRA SENYORA**
QUE ES CANTEN EN LA SEVA
PARROQUIA DE SANT
BISBAT

**ALABANSA
LA
IMATGE DE
DE BELLMUNT**
ÈRMITA I CAPELLA DE LA
PERE DE TORELLÓ
DE VICH

Ja que ah divina grandesa
sou del Cel Emperadora:
Verge y Mare de Bellmunt,
siu nostra Protectora.

Vostre imatge (segons veu
se ostenta la més hermosa,
per ser obra portentosa
de Sant March y Sant Mateu;
en això mostrava Deu
el molt que'n Vos atesora;
Verge y Mare, etc.

No pogué estar ocultada
molt temps en Alexandria,
perque tot el mon volia
gosar de sa llum sagrada;
al punt que fou trasplantada
comença felis la hora:
Verge y Mare, etc.

Un cert home us va portar,
y ab Vos mil prodigis sella,
puig perque anava ab sa estrella
vençé la furia del mar;
quan se pensava anegar
sens dany el traguereu fora:
Verge y Mare, etc.

Ab esta Àncora divina
a Malta y Mallorca passa,
y per Pour segons trassa,
a aquest siti se encamina;
més noble port li destina,
qui ses idees millora:
Verge y Mare, etc.

y. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.

Del puig de Serraganyada
vos col·locà en el Padró,
y pensà la devoció
que us tindria així amagada;
peró prest foreu trobada
de qui per Reyna us adora;
Verge y Mare, etc.

*La estrella ses influencies
despedí en el foch doblades,
y sembraren les alades
alades intel·ligencies;
fins un bou amb competencies
vostre patrocini implora:
Verge y Mare, etc.

Pera fer ostentació
que vostra gloria mantenen
tots anys les alades venen
en gloriosa Processó;
cedint ab veneració
la vida per tal Senyora:
Verge y Mare, etc.

Procurant vostra decencia
Sant Pere us donà morada,
més una y altra vegada
descubriu la resistencia;
perque sols en la eminencia
Vos senyaleu triomfadora:
Verge y Mare, etc.

Es impossible contar
quant de vostra ma mereixen
els prodigis que excedeixen
a les arenes del mar;

no cessa al mon de aclamar
amb tant divina Fiadora:
Verge y Mare, etc.

De molts presoners les penes
son dels miracles exemple.
puig posen en vostre temple
per banderes ses cadenes;
ab salutacions amenes
vos confessen Redemptora:
Verge y Mare, etc.

Es tanta vostra eficacia,
que quí en Vos l'amparo posa,
a vegades anteposa
a la súplica la gracia;
no coneixeu la desgracia
sent de ella Llibertadora:
Verge y Mare, etc.

De vostres favors es rich
qui se acerca a tanta esfera,
més singularment se esmera
ab Vos el Bisbat de Vich;
desterreu tot enemich
universal Mediadora:
Verge y Mare de Bellmunt,
siu nostra Protectora.

TORNADA

Puig nostre total amparo
sou en la última hora:
O Verge de les alades,
siu nostra Protectora

A. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS

Concede nos famulos tuos quesumus, Domine Deus perpetua mentis, et corporis sanitate gaudere, et gloriosæ Beatæ Mariæ semper Virginis intercessionem, a presentibus liberare trisistilla, et æterna perfrui lætitiæ. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

E.—Imp. de Jeroni Portavella. Vich.—1906

En aquest dia, es representa, a l'Orfeó de Sant Pere de Torelló, el drama en tres actes original del nostre amic Lluís Millà, titulat *La Verge de Bellmunt*, del qual publiquem el següent tros, com també la sardana de la qual n'és autor:

De allà el segle XIII surt una rondalla
que de vells a joves encara devalla.
En ella se hi canta rosari de penes,

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

de uns presos que sent-ne lligats amb cadenes molt grosses, la Verge per ells invocada, del tot va lliurar-los, com sempre apiadada, fent que els homes d'armes, els que'ls perseguien de nou al trobar-los, ja ni els coneixien.

Anem al Santuari, qu'és a bona alçada, marcant les belleses de la caminada.

Sortint de *Sant Pere*, seguim camí dret que pas a pas porta vers al *Padronet*. Seguint de la serra la hermosa carena, deixant endarrera l'hostal que's nomena *de Mal govern*, prompte, sens anar depressa, trobem entre boixos la *Font Vidranessa*, mes no hi beguis gota si no amb reposada que eixa aigua amb cansanci dóna sotragada.

A la curta estona de haver-la deixat, el pas ens detura *Codol foradat*: roca devallada, pedra gegantina, que el cas de sa història ningú bé hi atina.

Seguint trepitjant-ne pedruscall i brossa, s'arriba ben prompte a la alzina grossa ben bé centenària i amb força arrelada, que de ses companyes se troba isolada.

Seiem-hi una estona, que vé la més forta pujada grenyosa, que a la ermita porta.

Guanyat ja el collet de Passafarina, camí de pujada s'aplaça i se afina. Pujant-hi tot d'una, amb segura planta, ja som a l'ermita de la Verge santa.

Ja hi som. Ans de entrar-hi, si extenen la vista i boires no ho tapen, hi farem conquesta de hermós panorama, puix hi som d'alçada, a mil dos cents metres de la mar picada.

Se ovira amb certesa de Ayats la cinglera, de les Guilleries, Puigsacalm, Cabrera, Castell de Milany que se aixeca altiu, Vidrà, Pedreforca, Puigmal, Montesquiú,

Llussanés, Bertí, Monseny, Collsuspina,
i allà lluny, la cresta també se endevina
del gran Pireneu l'eterna blancô
ja des del Cadí fins al Canigó,

Puix ja som al Santuari
de la Verge de Bellmunt,
escoltem el bell conjunt
de cançó que'n fa glosari.

SARDANA

I

Al faldell de la muntanya
on fineix la carretera,
ple de gent que mai enganya
hi ha un poblet qu'es diu "Sant Pere".

Es poblet que a tot se ajusta
i a ningú guarda rencors,
els joves tornejen fusta,
les noies tornejen cors.

Anem-hi, que l'encontrada
tenta ma set:
el camí és de lleu pujada,
anem-hi pas a passet.

II

Camps florits sempre ufanosos
la vista per tot atansa:
blat de xeixa i fruits sabrosos
són de la vila esperança.

Dalt d'un pic, com una fita
que del terme marca el punt,
hi veuràs la antiga ermita
de la "Verge de Bellmunt".
Pujem-hi, ma dolça aimia,
fes un esforç,
que en sent dalt, més alegria
tindran els nostres amors.

Revetlla de Sant Joan

JA es fa fosc. La brivalla desficiosa no ha trobat en tot l'any un dia tan llarg.

D'ençà que eixiren de l'escola, han romàs al carrer reunits enfront la casa dipositària del material combustible.

Ara, el tender del cantó, home de caràcter jocós que en aquesta vetlla tradicional encara se sent infant, els hi arranja el foc.

Quin tràfec!... Hi ha treball per a tothom. Adhuc els més xics corren d'ací d'allà portant braçats de llenya; tots baladregen, tots volen ordenar, però el mestre de cerimònia, amb molta cura, posa pau entre els que per alguna futesa intenten disputar-se. La gatzara és grossa.

Entretant, el veïnat, assegut en les portes i balcons, contempla atent la preparació del munt informe de fustes i mals endreços, que els xicots, durant llarga temporada, han recollit amb anhel i que dintre poc no en restaran més que cendres que escamparà el vent...

Arreu dolls d'alegria. Aquesta vesprada cap vailet es recorda del sopar, ni de la coca incrustada de pinyons, i si a algun d'ells el criden farà el sord, o bé si respon, dirà que no té gana, que ja hi anirà; però, què ha d'anar!... no és qüestió de distreure's un instant, és precis guardar les andròmines, que els nois de la travessia de més avall volen prendre'ls una cadira coixa que una veïna d'aquell tros, ja fa dies, va donar-la a *En Cuanitu*, que és el capdavanter, creguda que anava junt amb la colla dels que fan el foc allí i, per això, s'han vist obligats a establir una vigilància armats d'escombres velles, les quals, passat el perill, també sucumbiran en les brases...

Quin aldarull!...

Ja s'apropa el moment... La gent menuda frisa pel sensacional espectacle...

—Encara no?

—No sé què esperem!

—Es molt tard!

—Serem els darrers! —, exclamen contínuament, havent-n'hi d'entre ells, algun disposat a insubordinar-se.

Però per fi... —Ara! .. ara!... — sento anunciar per un conjunt de veus, a ple pulmó, i veig al tender xiroi que, com servil de Neron en l'incendi de Roma, cala foc al monument de trastos inútils que tot seguit fumegen, cruixint llastimosament.

—Ja està encès!... ja està encès!... —crida joiosa la mainada picant de mans, a l'ensem que l'estampit d'un tro fa xisclar a unes mosses casadores que, de ben segur, comenten de quina faisó al tombar les dotze, obtindran el pronòstic del Destí...

Han crescut les flames i, llengotejant malicioses, sembla que vulguin ferir el firmament atapeït d'estels.

Aquesta claror!... Quina festassa!... Espetegament de piules; bronzir de coets; un piano de manubri comença la serenata; cants, rialles... tothom es diverteix!... quin entusiasme!...

I enmig de tant traüt, com un màgic so, arriben fins a la meva oïda unes notes confuses de la dansa pairal que modula una cobla en la propera plaça, on s'hi aplega; sens dubte, una multitud desitjosa d'assaborir aquestes tonades nascudes en l'ambient típic de la terra.

Cap altra diada, com la d'avui, té la seva esplendorositat...

Són tantes les fogueres, que la gran urbs s'ha embolcallat en una atmosfera roja que li dóna un aspecte infernal, quelcom tràgic.

A la matinada, quan allà en l'horitzó, lentament, apunti l'auba de bell nou, haurà finit tot!... —Fins un altre any!— serà l'expressió de comiat dels que, sadolls d'esplai, llavors cercaran un repòs plàcid.

Més d'un sospir neguitós, teixit en un dolç idil·li, es confondrà en l'oreig suau que en aquella hora tranquil·la tindrà sentors d'alfàbrega i de ginesta

Fins un altre any! —diré jo també—, nit meravellosa, nit de plaer, per més que ningú sap quins serem els que podrem tornar-te a veure i fruit la gaubança que ens ofrenes.

Oh!, nit de Sant Joan, breus moments d'insomni!... tu, sí que tornaràs, i, amb tu, les fogueres, el brogit, tot l'enfilall de misteris i llegendes que fan bategar el cor dels supersticiosos amb fervorosa emoció... i el temps lliscarà fugisser, però les enciseres costums que t'exornen, sempre estaran posseïdes del do inefable d'una vida desbordant de joventut.

PERE QUERALTÓ I TOLOSA.

UB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

INDEX

PRIMER SEMESTRE DEL 1936

ANTOLOGIA POÈTICA

	N.º
El cant del grill	1
La cançó dels invadits	2
Tu, només...	3
Mimosa, flor de febrer	4
Oda a Barcelona	4
Amor	5
Melangia	6
Oda pura	7
Lluna de març	8
Cançó de la bella teixidora	9
El meu poble	10
Idilli	12
El plor del Dijous Sant	13
Cançó de la dama i l'infant	13
Els xiprers	14
A Francesc Macià	15
Acabant de ploure	16
Pregària	17
Cants	18
Temps madrigalesc	20
La sardana	21
Corpus	23
El llorer que va plantar Mossèn Cinto	23
La cançó de la lluna	23
Festeig	24
En la mort de Santiago Rusiñol	24
Revetlla de Sant Joan	25
Recordant una visita	26

CANÇONS POPULARS

El noi de la mare	1
Els tres tambors	2
La filla del marxant	3
A la voreta del mar	4
Bach de Roda	5
L'Estudiant de Vich	6
El rossinyol	7
La cançó de Sant Ramon	8
La pastorella	9
El bou i la mula	10
La Catarineta	11
La Pastoreta	17

	N.º
Margarideta	18
Sant Isidre	20
La gata i el belitre	22
Mambrú	23
L'oreneta i el pinsà	24
La Filadora	25

CATALANS NOTABLES

B. Carles Aribau	I-19
M. Fortuny i Carbó	2
F. Pi i Margall	2
F. Soler i Hubert	3
J. Prim i Prats	5
M. Mir i Capella	6
J. Sadoc i Alemany	7
F. Vayreda i Casabó	8
Pau Claris	9
R. Cabrera i Griñó	10
Martí I l'Humà	11
F. Vicenç Garcia	12
J. Tió i Noè	13
T. Viñas de S. Lluís	14
F. Macià i Llusa	15
A. Aleu i Teixidor	16
M. de Cabanyes i Ballester	17
M. Milà i Fontanals	18
A. Gaudí i Cornet	19
F. Armanyà i Font	20
F. Viñas i Dordal	21
B. Galofre i Jiménez	22
Llorenç Pagans	23
S. Rusiñol i Prats	24
J. Verdaguer i Santaló	25

CIUTATS, POBLES I VILES

Arenys de Mar	3
Pont d'Armentera	4
Barbarà	7
La Bisbal	8
Sarreal	9
Odena	10
Montbui	10
Tamarit	12
Sant Joan de les Abadesses	13
Llansà	14
Camprodon	14
La rambla de Tarragona	16
Castellbó	17
El campanar de Reus	17
Nomenclatura dels carrers de Sabadell i les capelles de veïnat	18
Manlleu	19
Notes manresanes	19

	<u>N.º</u>
Camarasa	20
L'aqüeducte de Sant Pere de Riudevittles	21
Vendrell	22
Centre de Lectura de Reus	22
Vilanova i La Geltrú	23
L'estany i Banyoles	24
Origen de Sant Pere de Riudevittles	24
Castell de la Roca del Vallès	25

CONTES

El pare, el fill i el ruc, o el dir de la gent	12
Els dos manxaires	13
L'Estel amb cua i el cordill, o una conversa entre pare i fill.	14
La dèria d'En Pau Nasi	15
La veu del deure	16
Història xica	17
En Patufa	19
Fatal error!	20
L'ànec coix	21
Raig de sol	22
Pasta d'heroi	23
Instantània	25

ELS MESOS DE L'ANY

Gener	1
Febrer	5
Març	10
Abril	14
Maig	18
Juny	23

ENDEVINALLES

Números: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17 i 25.

ERMITES I SANTUARIS

Mare de Déu de la Serra	1
Sant Crist de Piera	2
Mare de Déu del Claustre	3
La Misteriosa Llum	4
Mare de Déu de la Misericòrdia, de Canet	5
El Sant Misteri de Cervera	6
Mare de Déu de la Misericòrdia, de Reus	8
Mare de Déu de la Gleva	9
Sant Francesc s'hi moria	10
Capella de Sant Sixt	11
Sant Crist de Balaguer	11
Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses	14
Verge de la Salut, de Sabadell	15
Subirans (La Verge Blanca)	16
Mare de Déu de la Cisa	17
Mare de Déu del "Sol del Pont"	21

	N.º
Sant Vicenç Ferrer a l'hostal de la Grua	22
Monestir de Sant Cugat del Vallès	22
Nostra Dona de Lort	25
Nostra Dona de Bellmunt	26

FETS HISTORICS

Un soldat, dona	1
Les dones catalanes	2
La Bandera de Santa Eulàlia	3
La batalla de Montjuïc	4
Palau del rei Jaume I	5
Mort de Ramon Berenguer II	6
Mort de l'abat Biure	9
La Universitat de Barcelona	10
Corpus de Sang	10-11
La llosa d'En R. de Casanova	12
El testament sacramental	13
La batalla del Bruc	22
Almogàvers	22-24
Les Bases de Manresa	24
L'"Ictíneo", primer submarí	26

FOLKLORE I AFORISMES

Costums de la terra	1
Folklore de la Pagesia	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 14 i 15
Balls de Terrassa	2
Balls i danses	3
Aforismes i Proverbis	4, 10, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25 i 26
Jocs de nois i de noies	6
Una parella singular	6
Medicina popular	9
Folklore Quaresmal	10
Els Gegants de Barcelona	11
"Amics del Folklore"	12
El Folklore	13
Les Caramelles	15
La Barretina	16
La salut	17
El cor de Catalunya	20
Folklore montserratí	20
Enramades	20
La sardana	21

GOIGS

Circumcisió del Senyor	1
Nostra Senyora de la Serra	1
Sant Crist de Piera	2
Sagrada Família	2
Mare de Déu del Claustre	3
La Miraculosa Llum	4
Beat Gil de Frederic	4

	N.º
Nostra Senyora de la Misericòrdia, de Canet	5
Santíssim Misteri de Cervera	6
Santa Eulàlia	7
Nostra Senyora de la Misericòrdia, de Reus	8
Nostra Senyora de la Gleva	9
Sant Taló	11
Sant Josep Oriol	12
Nostra Senyora de la Font de la Salut	15
Virolai antic de Montserrat	15
Adéu a Montserrat	15
Sant Jordi	16
Nostra Dona del Sol del Pont	21
Sant Crist de la Grua	22
Sant Llorenç	25

LLEGENDES, RONDALLES I TRADICIONS

Rondalla	1 i 2
Llegenda de la vinya	2
La torre de la minyona	3
Llegenda de Sant Eloi	3
En Xixanet	5
Primer miracle de Sant Ignasi	6
Matisos de llegenda	8
Un dineret per la Santa Creu	8
El Drac de Sant Llorenç de Munt	9
Procedència d'un Sant Crist	11
El Puig del mal sopar	11
Tradició	12
De les belles llegendes	13
Tradició	14
Llegenda	16
Llegenda de Joan Garí	17
La Verge del Born	21
Bòria avall	24
Revetlles	25
Revetlla de Sant Joan	26

LOCUCIONS POPULARS

Entre Tots Sants i Manresa	5
Tants caps, tants barrets	5
Mereixeu ésser fill de Reus	6
Passa per l'Àngel, que faràs drecera	8
Ve de la Vall d'Aran	9
Manresà i home de bé, no pot sé	9
Fer els gegants	10
Alt com un Sant Pau	10
Ni de gavatx ni de porc, no te'n fuis viu ni mort	18
Ha estudiat de modos a Porqueres	19
Farà la fi d'En Bacanya	20
S'ha quedat com l'home de S. Domingo	21
Fems, sol i aigua al rec	21

Ves a cobrar a can Blanxart	22
Criar-se com els arbres de la Rambla	22
L'han tancat a la Ferrada	22
Pels llibres de Job, fora devesa	22
N'eixugaria més que en raja la canal de l'escorxador	23
Hereu de Girona, o boig o camatort	23
Ves a buscar-lo a Torroella	24
A l'Hospici a menjar bledes	24
Aviat anirà a can Crastó	24

LLACS I RIUS

Riu Fluvià	1
Llac de Puigcerdà	5
Estany de Banyoles	6
Riu Ter	13
Riu Gaià	14

MONUMENTS

B. Carles Aribau	4
El Pedró de Les Franqueses	10
Monuments desapareguts	18
M. Milà i Fontanals	22
Monuments en el paisatge català	26

MUNTANYES

Montseny	7
Una meravella	9
Les muntanyes de Catalunya. I	13
" " II	14
" " III	15
" " IV	16
" " V	17
" " VI	18
" " VII	19

NOSTRA PREMSA

La Ciutat	1
Butlletí de la Generalitat de Catalunya	2
Aviso	3
Imatges	4
Diari del Migdia	5
Lo Pare Arcàngel	6
Avui	7
La Nau	9
Clarís	10
La Rambla	11, 12, 13, 14, 15, 18 i 19
Diari de Reus	20
El Iris	21
Assaig d'història del periodisme	22
El Padre de Família	23
Catalònia	24, 25 i 26

F. Gil de Frederic	4
Eulàlia	7
Josep Oriol	12

VARIA

Arbres:

El roure de la Creueta	9
El Lladoner	14

ARTS GRAFIQUES

El Gremi de Llibreters i Impressors de Catalunya	8-10
Història de la Impremta a Montserrat	12
Diada del Llibre	16
Interessants notes respecte a les Arts gràfiques	19-24

CATALUNYA EN GENERAL

Nupcialitat catalana	8
Dades expressives	10
La Taula de Canvi	15
Record	17
L'extensió de Catalunya	19
Clima de Catalunya	19
Catalunya marítima	20
Els Usatges de Barcelona	20
Panteó dels Presidents	21
A remarcar	24

DIVERSES

Salutació	1
La nostra actuació	1
Fa 100 anys per viatjar	1
Eclipsi total de sol	2
La gallina	6
Extrems	6
El porc	6
Els cognoms catalans	6
Onze màximes	8
El conill	9
Nota gironina	13
Moneda antiga	13
Campana antiga	13
Els dos Francesc Macià	15
Opinió	15
Consells	16
Preocupació	16
Equívocs	20
Pensaments	20
De quan a Girona sols hi havia un rellotger	23
Verdaguer i la Plana de Vic	25
Corrandes	26

EXPOSICIONS

	N.º
Exposició de Programes de Carnaval vuitcentistes	7
La "Unió de Canaricultors"	9
Exposició de Ventalls vuitcentistes	25

JOCS FLORALS

De banda a banda dels Pirineus	8
Els Jocs Florals	18
Dels Jocs Florals	19

HERALDICA

L'escut de Terrassa	8
-------------------------------	---

RELIGIOSES

Les Carasses als orgues d'església	7
La Catedral de Girona	13
Els fulls populars montserratins	15
La devoció de Catalunya envers Sant Jordi	16
Catalunya eclesiàstica	16
Sant Jordi Patró de Catalunya	16
La devoció a la Verge de Montserrat	17
No és cert	17
Les tres esglésies d'Egara	19
La Catedral de Vic	19-20
Corpus.	23
La Custòdia de la Seu de Barcelona	23
Festes i Aplecs del Vallès	25

TEATRALS

Una tarda a l'Odeon	21-22
El Teatre Català	23, 24 i 25

